

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

1. De amore stricto difficultatis scopus & Doctorum sententiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

QVÆSTIO I.

De affectibus quos erga seipsum amore suo exercet Deus.

¶ Vm Deus seipsum actu, & exercitè essentia sua, suaeque omnia absolute possideat, ac desiderium boni desiderati absentiam, seu possessionis negationem essentialiter importet; nullatenus desiderio aliquo erga se versari posse certissimum est: gaudij vero amore versari est Theologis cunctis indubitatum; quamvis nomen amoris, & gaudij etiam indecens aliquid, ac Deo indignum vniuersim importare Philosophi docuerint: de amore Aristot. 2. magorum moral. cap. 2. i. sub init. & 2. econom. cap. 4. init. ex Homero eum autem, & alios reprehendit Dionys. de diuin. nomia. cap. 4. circa med. vocisque honestatem commendat, quam in honestis frequentioribus hominibus, Dissique gentium attributa sapie amoris turpitudine suspectam auribus, etiam tunc, fecerat: idcirco Origen. Prologo in Cantica amoris nomine eis libris, & aliis plerumque sacris pro infirmioribus omisso, dilectionis, & charitatis vocabulis fuisse illud suppletum. Gaudium etiam relegandum à Deo censuit Plato in Philebo, seu de summo bono; sed illud plane, quod passionem, & commotionem animi passioni tristitia, quam simul à Deo relegat aduersam. Admittendus igitur absque vilo metu in Deo amoris nomen est, vt Dionysius proximè ait: cum Ioann. 16. dicatur: Ipse enim Pater amat vos quia vos me amastis, & Petrus Ioann. 20. non semel nec illaudarus, nec impræmiarius Christo Domino respondit. Tu sis Dominus, quia amo te: gaudium vero eo nomine sepe Deo, & Christo in scripturis tribuitur; solus ergo Epicureorum grex Deos, quem suis vitis stupidum, ac insensatum volebant, amorem boni absolute, ac vniuersim, malique auersionem, odiumque negant, idè de gaudio Dei circa seipsum questio non est: quare nec de amoris circa seipsum prædicato generico, quod gaudium, & desiderium, tanquam eius species includunt; sed de amore, quem strictum vocant, quique speciem amoris à desiderio, & gaudio diuersam constituit: ac de gaudio ipso Dei erga seipsum: an propria amicitia sit, an vero sola concupiscentia.

CERTAMEN I.

De amore stricto difficultatis scopus & Doctorum sententia.

¶ DE diuina bonitate, ac Deo, vt obiectum quod amatur præsens, est difficultas: nam de amore Dei, qua vnus persona in alia, seu aliis diuinis complacet ob infinitam cuiusque bonitatem, & perfectionem directè ad amorem amicitia spectante alia est difficultas: de qua obiter dicemus nihilominus, dum aduersationem in præsentis difficultatis decisione fundamentis occurramus: in præsentis igitur difficultate dupliciter procedi potest, & discuti. Primo absolute absque aliqua suppositione, quod scilicet amor strictè dictus specie à gaudio, & desiderio distinctus absolute possibilis sit, de factoque in nostris affectibus & voluntatibus creatis detur: si enim necque creatus amor specificè à desiderio, & gaudio diuersus dari posset: cum tamen facilius in creatis status boni ab absentia, & præsentia, siue sui possessione præcidentis (in quo speciem illam tertiam amoris stricti constituunt Scholastici) percipi possit: citius, certiusque in Deo, in quo bonum inuincibilem à possessione, præsentiaque actuali sui præcimum

concupi nequit, species illa amoris stricti erit deneganda. Secundo potest disputari questio suppositione facta, quod species illa amoris stricti à gaudio, & desiderio diuersa, non repugnet, ac de facto in nostris creatis affectibus inueniatur. Primo illo sensu eam disputant, negantque Aureolus in 1. d. r. q. 2. art. 1. prop. 1. & d. 4. q. 1. art. 2. colum. 1. contra quem latè Capreol. d. 1. quest. 1. art. 3. init. & d. 4. q. 9. vn. art. 1. colum. penult. ad argum. cont. conclus. 9. Secundo vero sensu ex hypothesi, quod eiusmodi amoris stricti species à desiderio, & gaudio diuersa non repugnet, de factoque in nostris creatis affectibus reperitur præsentem questionem versant Theologi reliqui, præsertim non admodum antiqui, & huiusce sæculi Recentiores: quorum præsertim speciem hanc amoris stricti in Deo admittunt discursus, & sentiendi modi diuersi sunt, ac summam in primis recensendi.

1. Ratio autem difficultatis contra affirmatiuam sententiam ex hypothesi dicta proponenda in primis est: quid eius auctores discurrent, planius percipiatur. Tota verò difficultas est: Dei bonitatem acquirant posse à sui existentia actualitate, & identica possessione verè præcedere. Tum: quia essentia sua Deus, omniaque diuina actu, & exercitè essentia sua physice sunt. Tum etiam: quia diuina bonitas, & perfectio infinita simpliciter & genere, & conceptu suo, vt de diuinis omnibus diximus, est: ac proinde existentiam, præsentiam, & possessionem, quæ bonitates, siue, vt ita dicam, partes bonitatis essent, ni essentialiter, metaphysice etiam, in bonitate, & perfectione Dei clauderentur continent: vel potius bonitas, & perfectio diuina, etiam formaliter sunt: ergo acquiri Deus se bonum, siue ob suam bonitatem, & perfectionem amans, quin se amet ob illam, vt existentem exercitè, & actu in seipso, atque à se identicè possessam: atqui amor omnis de bono, seu bonitate possessa, vt possessa est, gaudium, & delectatio strictissime, & propinquinèque possessam fieri potest, vt distincta sub genere amoris & condistincta à gaudio, & desiderio species sit, ac spectabile ex parte obiecti motuum atque specificarum habeat: ergo admittit etiam in affectibus creatis specie amoris stricti, à desiderio, & gaudio diuersa, amor strictus in Deo admitti nequit.

2. Hoc argumentum (quod à se inuentum motu citando loco gloriatur Martinus Albiz, multisque repletis propriis auctum) euisit primus citandus Valentinus Herize suaque difficultate multorum subtilium & profundorum Recentiorum ingenia torfit, atque ex multis sæculis tumultuam apud Scholasticos scriptores questionem nostro hoc sæculo exhumauit, & celebrem reddidit difficile ex eorum solum fide, non autem ex proprio sensu, ait Recentior exoticus, vt ingenij eius singularitas, non solum in sentiendo, quod nullus, sed & in non sentiendo, quod omnes, proderetur. An vero argumenti huius ictum iure non sentiat infans ex doctrina peculiari, qua illud eleuare contendit apparet. Stant ergo pro affirmante sententia Capreolus & Antonius Perez citati, Ruiz de Montoya d. 72. lectio 1. Puente Hurtado manuscripto de voluntate Dei, Quins d. 68. sect. 3. atque apud ipsos ignominati alii Recentiores, estque nunc sententia plurium; citantur pro eadem sententia ex antiquis Theologis alii, præsertim S. Thomæ locis pluribus, & ex doctrina Aristotelis eam deducere contendunt citati Doctores; eorum tamen doctrinæ, & testimoniis genuina, vt reor interpretatione, sit sacra certam. 2. solus ergo ex non admodum recentibus stat me indice Soarez expresse libro 3. de attribut. positia cap. 6. num. 7.

3. Communis modus satisfaciendi præfato argumento, atque affirmatiuam sententiam ex hypothesi facta à ratione fundandi est: quia, licet Deo eius bonitas vera ac non in ipso ficta non nisi actu præsens, ipique identicè possessa, siue, vt sui ipsius actualis & exercitè possessio, sit: nec, nisi scilicet, bonitas ab actualitate præcidentis tribui Deo queat; quare neque à Deo in seipso cognosci, vt argumentum factum, assumit, est: vt in eo etiam dicitur possessio ipsa bona seu bonitas est: ergo est in Deo motuum amoris stricti erga seipsum, ac subinde

non solum gaudium, & generale prædicatum amoris in eo includitur: sed etiam strictus amor specie à gaudio diversus consequentia probatur: quia gaudij huius stricti obiectum speciale motuum, & specificatum est bonum seu bonitas particularis; nec solum genericè sumpta, quæ talis: atqui Deus, cuiusque bonitas vt possessa, immo possessio ipsa bona, & bonitas particularis est: ergo in Deo bonitas, vt possessa immo & possessio ipsa est obiectum amoris stricti speciale: quare & amore stricto, est re ipsa identificato cum gaudio, amabitur: immo non ita amari non poterit, cum possessio ipsa de qua Deus gaudet essentialiter bona sit, & quia bona ametur. Quod fecus in bonitatibus creatis, bonitque quæ talibus contingit: quorum possessio, nec bonitas, nec amatum bonum clientia sua est: sed quid ab ea v. g. à sanitate, honore diversum: quare sanitatem, quia bona est strictè amamus, de cuiusque possessione gaudemus, quia, per illam vitam sanitatem possidemus. Ita respondit primus argumentum factum, & itaque assumptæ conclusionis probationem à ratione simul dedit Pater Puente Hurtado, ex quo Quirós, & Recentiores nostri Castellani, & Tolosanique.

7. Equidem acutior, strictiorque solutio, & probatio est, quam illa à nostro Ruiz adhibita: quia conatit existentiæ actuali, & possessionem sui, bonitque suæ in Deo formaliter, & à conceptu suo bonitatem, bonamque formaliter non esse, magis, quam Dei veritas, immensitas, bonitates formales, seu bona formaliter, & substantiæ à conceptu suo sunt, sed solum adiectivè metaphysicè: sicut, cum Deus perfectio- nem, & veritatem suam amat, non tamen, quæ veritatem formaliter amat (sic enim solum à scientia attingitur) sed solum materialiter, vt bonitatis diuinæ subiecta: iade vero in gaudio, quod de bono possessio, seu bonitatis suæ possessione est, est amoris genericè sumpti ratio formaliter sit: non autem amoris stricti gaudij ipsi identificati, qui in bonitatem particularem Dei, quæ rationem, siue bonum Dei substantiæ metaphysicè, siue formaliter, quæ tale, ex specie sua fertur: est respectus hic tendentis in Dei bonitatem, seu Deum formaliter substantiæ metaphysicè bonum gaudij ipsi de se possessio identificatus, ac proinde strictus sui ipsius amor respicitur. In hanc rationem, & argumenti solutionem recitat Recentiorum aliorum solutio, cuius alij meminerunt, possitque verosimiliter satis fulcitur ex doctrina verosimiliori nobis, quæ contrarij, & controuersæ Trinitatis d. 6. §. 3. nullum diuinum prædicatum præter essentialitatem à formali suo conceptu existere, esse veritatem, siue ens substantiæ neutrum metaphysicè: sed solum adiectivè metaphysicè, iure physice identitatis cum essentiali, seu prædicato entis à se quo illam metaphysicè constituitur: siquidem actualitas essendi in linea entis, & essendi solummodo est: non autem in lineis, aliorum prædicatorum attributuum: cuiusmodi bonitas, & bonum in Deo censentur: quare bonitas, bonumque substantiæ Dei formaliter: quæ tale, diuersum quid ab eius actualitate essendi in Deo & possessione eius est.

8. Verum solutio hæc, & ratio secunda præclusa argumentum ipso, cui respondet, omnino est: cum in eo bene ponatur actualitatem essendi in Deo de conceptu essentiali bonitatis Dei, atque ipsius, quæ boni formaliter substantiæ esse. Maxime in ita respondentium, & de reliquorum (nobis & aliquot antiquorum exceptis) sententia: qui prædicatum entis omnia diuina prædicata de pro personarum numero multiplicari: cum autem omnis entis diuini ratio sit ratio entis à se, ac proinde actualis exercitium à conceptu suo essendi, siue essentialiter, siue attributualiter, in bonitate ipsa, est attributum formaliter sit, ratio formalis possessionis actualis Dei includitur: immo, & in actualitate essendi, seu possessione ipsa bonitatis diuinæ ratio, vt iam contra meumque solutionem, & rationem urgebo: unde conclusio prædicati entis à se à conceptibus attributorum, & personarum formaliter metaphysicè sumptorum rationem, & solutionem suam confirmare non possit: ita enim doctrinam nostram non respuit modo, sed flammantur, & tanquam exortant, temerariam pa-

rumque tutam (est immerito vt citato loco de Trinitate ab authoritate ratione, & communium principiorum consequentia ostendimus) exhortent. Secundò vt citata d. 6. de Trinit. q. 2. & 3. ostendimus, veritas, bonitasque diuina prædicatum entis à se, non solum in se formaliter claudit, sed ipsi formaliter metaphysicè est: solaque nominis diuersitas alterutrum, quoad intrinsecum ipsis, & metaphysicè, considerati, & inter se, & ab essentia diuina metaphysica est: quare doctrina nostra de exclusionem formali metaphysica prædicati entis à se prædicatis attributualibus, & personarum diuinis rationem, & solutionem hanc secundam inuare minime potest.

7. Impugnatur ergo solutio prima: quia iuxta eam amor nullus Dei præcludit, adhuc formaliter metaphysicè siue præcensione solum formali, siue etiam obiectiua (quod nihil ad rem facit præsentem) ab actuali, & exercitæ existentia, assistentia, possessione bonitatis suæ, siue à summo bono possessio vt possessio: ergo omnis amor Dei erga seipsum ex parte obiecti sui formalis & specificatiui est motus voluntatis in Deum ex motione formali intentionali obiectiua à bonitate Dei summoque ipsius bono possessio vt possessio: atqui omnis amor Dei erga seipsum, qui est motus voluntatis in Deum ex motione intentionali formalis obiectiua à bonitate Dei summoque eius bono possessio, quæ possessio tanquam à ratione formali obiectiua & specificatiua, est formalissimè gaudium solum, essentia sua distinctum, & pugnant metaphysicè cum amore stricto, non minus, quam sub genere animalis rationale, seu homo cum irrationali, & bruto repugnet: ergo omnis motus voluntatis Dei, erga ipsum Deum gaudium solummodo est non amor strictus: item in Deo non est vlla ratio bonitatis motiua formaliter intentionaliter affectus alicuius erga ipsum, quæ formaliter præcindat ab actualitate essendi in Deo, siue à sui possessione per te: ergo non est specificatum, aut motiua alterius affectus Dei in seipsum distinctum formaliter adhuc in ratione mouendi, & specificandi à motiui gaudij. Patet: quia vbi eadem formalissimè, etiam metaphysicè, ratio specificatiua, & motiua intentionaliter voluntatis est repugnat duplicem esse: ergo non potest esse affectus seu motus voluntatis Dei in seipsum, qui gaudium formalissimè ex specie sua non sit, sed ab eo specie diuersus, vt est strictus amor: quia eiusdem omnino formalis motui, & specificatiui, formaliter etiam, & metaphysicè eiusdem nequit esse in Deo, vbi cetera eadem sunt duplex specie diuersus affectus: confirmatur, & impugnatur tertio ea solutio, quæ circa ens à se diuinum actum, & exercitæ ens, seu existentiam, nequit duplex specie diuersus metaphysicè actus intellectus diuini assignari: quia idemmet formalissimus conceptus entis à se, seu diuini est entis actualitas, & exercitium actuale essendi quoad formalitatem & statum: quare respectu sui ipsius scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis nequit Deus habere: sed visionis, cuius specificatiuum actualitas absolute existendi, siue ens actuale, est ratio entis in Deo primarij & principalissimi sit: atqui per te ratio bonitatis diuinæ summi- que boni formalissimè, & essentialiter metaphysicè est eius bonitatis actualitas in Deo, & possessio seu sum- mum bonum possessum, quin vnum ab alio in tua hac solutione, & ratione, adhuc formaliter metaphysicè, di- uidatur: ergo, est in eo inseparabili formali conceptu bonitatem, & bonum, vt quid diuersum à sui possessione, & actualitate essendi in Deo includi nobis so- net: cum tamen idemmet conceptus, ac prorsus obiecti gaudij sit, solum gaudium, nusquamque amor strictus in Deo erit.

8. Quartò impugnatur solutio eadem: quia ex hac doctrina (vt bene infert Antonius Perez) omnis actus charitatis creaturæ rationalis in Deum, quo, siue in via siue in patria de bonis Dei possessis ab ipso, quia ab ipso possessis, ex ipsius complacentia laterat, non gaudium purum charitatis, vt ab omnibus Doctoribus hæcenus habitum, & affectum est, sed etiam amor strictus necessario erit ex duplicique specie amoris, nempe gaudij & amoris stricti semper constabit. Quod in creatis affectibus hi Doctores merito negant: consequentia patet: quia gaudium illud de Dei bonis quia possessis, ab ipso nequit in creaturæ rationalis charitate non esse gau- dium

dum de illis bonis, & possessione ipsorum à Deo dilecto: quia tam bona, quam possessio eorum bona Deo sunt: sicut neque gaudium Dei de eisdem à se possessis, possessioneque eorum, nisi, quia bona ipsi sunt, cum bona sua, tum eorum possessio, esse potest: ergo, si ex hoc respectu affectus Dei erga se, & bona sua à se possessa: quia bona, datur species amoris stricti cum specie gaudii identificata, etiam in gaudio creaturæ rationalis de bonis Dei ab ipso possessis, qua possessis duplex illa species amoris, nempe amoris stricti, & gaudii necessitatio identificata reperitur. Quinto demum impugnatur eadem solutio detecta, atque in apertum deducta æquiuocatione, cui innititur, tam ipsa, quam secunda alia solutio memorata, & ferè reliquæ omnes solutiones Doctorum affirmatiuæ sententiæ: ex eo enim, quod in bonitate Dei essentia sua actuali existentem in Deo, ab ipsoque possessionem, atque eius possessionem nequeat non affectus Dei non ferri; quia bona sunt, obiectum proprium amoris stricti necessario tangi ab omni affectu Dei erga seipsum, ac proinde gaudio de bonis à se possessis amorem strictum contineri: in quo tantis tamque subtilibus Doctoribus indigna æquiuocatio, & paralogismus continetur: siquidem non posse affectum Dei illum ferri in bona à se possessa, qua possessa, nisi qua bona, & ipsa, & possessio Deo sunt, ideo est: quia ratio formalis, & sub qua profectus manifeste non posse expresso respectu ad ipsam speciem aliquam amoris, seu affectus constitui: nam ratio, seu tendentia communis omni affectui & amoris, nequit speciem aliquam amoris constituere, & ab aliis eius speciebus distinguere: aliqui impliciter illius speciei propria, ac non propria illius, sed reliquis communis esse admittitur. Rursus id, à quo species aliqua affectus, seu amoris alicuius, nequit ex specie, & essentia sua abstrahere, & præcingere, quia metaphysicè pereat, nequit esse speciale constitutum speciei alterius: vel enim erit prædicatum commune speciei utriusque, ac proinde neutrius speciei constitutum speciale, vel erit speciale, & differentialis ratio constitutiva speciei affectus, & amoris illius, cui subinde repugnauit esse speciale constitutum speciei alterius: atqui species affectus, & amoris gaudii constituta à specie altera amoris stricti, nequit abstrahere ac præcingere à tendentia in bonum possessum, cuiusque possessionem, qua bona, & quia bona sunt, quam gaudium, adhuc metaphysicè, esse definat: ergo eiusmodi tendentia in illa, quia bona, nequit speciem amoris stricti distinctam à gaudio constituere, sed erit ut dixi tendentia communis, & genericæ omni amoris, & affectui, qui bonitatem obiecti, tanquam rationem formalem, & sub qua, illud profectus habent ac respiciunt: quia volunt in nullum obiectum nisi ob bonitatem in eo repperit tanquam rationem formalem, sub qua, & qua bonum ferri potest. Denique ex ratione nec desiderium, quod amor strictus simul non sit, poterit esse.

9. Atque hæc sanè rationes acque secundam solutionem impugnant: etenim in conceptu bonitatis diuinæ, quicquid illam ab essentia, & eue à se actu, & conceptu essentiali suo exercere existente formaliter diuidas, tamen in linea entis attributalis essentia sua formali attributali, exercere est ens actu, & in Deo existens: quare nequit obiectus, & intentionaliter mouere ad vllum Dei affectum erga seipsum, quin formaliter moueat, ut actu existens in Deo, atque ab eo possessum, cum imprecedibilis formaliter sit bonitas seu bonum diuinum à sua actuali possessione, siue à bono diuino, ut possessio (quod gaudii obiectum tantummodo est) ut ad amorem strictum specie à gaudio distinctum mouere queat eumve specificare: sed eorum sententia de entis à se per attributa omnia formali transcendentia omittit, demus bonitatis conceptum à possessione formaliter diuersum, & præcillum in Deo pro ipso statu, quoque in eam bonitatem, seu bonum ut suum, & diuinum ferri: nam ut suum & diuinum seu Dei iam dicere possessionem identitatis cum ipso Deo: ergo quatenus in illud bonum tenderet præcillum ab identitate cum ipso, cuiusque per eam possessionem, nec diuini boni nec ratione diuinæ bonita-

tis nec tandem in seipsum amor Dei ex complacencia sui foret: ergo, ut Dei amor ob diuinam bonitatem exercitatus in eius voluntate intelligatur: opus est, ut conceptus possessionis summi illius boni, & bonitatis diuinæ, erit ab ea formaliter diuersus, expectetur: quod solum gaudium, non autem amor strictus expectat. Rursus: ut ex sui complacencia bonitatem suam Deus amet, oportet prius saltem ratione in se sibi complacere ob suam infinitatem bonitatis, quam de facto habet, atque identicè formaliter possidere: neque enim complacere nobis in aliquo possumus, ad bonitatem solummodo possibilem ipsi, atque à possessione eius præcedentem, sed posituè habitam ab illo: eique actualement: ergo nequit illius amor posterius ratione in illam bonitatem Dei ut præcedentem à possessione, quam ipsemet essentialiter supponit, & in quam fertur, ferri, & terminari: ergo neque potest esse amor strictus, qui in eam, ut formaliter saltem, seu quoad statum, à possessione sua præcedentem essentialiter fertur, non ut possessionem sed putum gaudium, quod bonitatis possessionem supponit. Alias utriusque solutionis impugnationes dabimus certamine secundo inter probandum duas primas conclusiones.

10. Venio ad solutiones duas præfati Recentioris alteram antiquiorem, quam 6. loco recenset num. 79. Nempe gaudium essentia sua supponere existentia, & possessionis boni, in quod fertur, cognitionem: sicut desiderium cognitionem absentia boni supponit: amorem vero strictum neque cognitionem absentia, vel presentia boni, in quod fertur supponere: Dei autem amor de se, siuæque bonitatis, summoque bono, cum à se etiam virtualiter intrinsecè, in huius sententia sit, erit à cognitione existentia sit, illam tamen non supponit: ac proinde gaudium Dei de se, siuæque bonitate amor strictum erit: quia negatue præcedit à cognitione existentia, cum non præsupponit: sicut creatus amor strictus præcedit posituè in cognitionem, quam supponit, præcedente posituè bonum ab existentia, & absentia boni, quod prosequitur. Sed primo: doctrina huius (prioris) verè tandem non acquiescit. Maxime: quia à declaratione amoris stricti à Philosophis tradita recedit: tum quoniam secundam excogitauit solutionem, in qua quærit nescio an meliorem. Secundo: quia eodem discursu huius Deo desiderium posset: quia, cum nulla cognitio ad Dei erga se amorem, tanquam ad quid posterius supponatur, neque existentia, seu præsentia, neque præcilla bonitatis eius ab existentia præcedit Dei erga se amor: sicut desiderium creaturæ positua cognitione boni absentia ab eius existentia, & præcilla præcedit: quare eadem proprietate, & ratione desiderium Dei erga se, quia amor strictus admittitur. Hæc ratio potest fieri ut suam hanc cogitationem Recentior iste improbatum sunt autem eius rationes hæc quam prius: eorum dem ex ratione amor strictus Dei erga seipsum desiderat, gaudium Dei de se, siuæque bonitate (quod nemo habetum Deo negatur) proprietate sermonis à Deo relegatur. Secundo, cum admittat Dei affectum erga seipsum necessario à cognitione positua bonitatis suæ ac summi boni ut possit, dirigi, ac procedere: id satis est, neque amplius requiritur, ut gaudium proprium, ac non strictum amor sit: quod enim physica causalitate à cognitione illa procedat, sitque physica, & proprie natura eiusdem cognitione posterior, opus non est, adhuc in creaturæ affectibus, ad quos cognitiones, quibus diriguntur causæ influentes physice non sunt, sed solum intentionales conditiones: & maxime in Deo, cuius intentionales actus causari physice ab ipso nequeunt ratione identitatis omnimodæ physice, & realis cum ipso: quare actuum diuinorum, quasi specificè diuersitas, gaudii amoris stricti, & desiderij, ut in eo admitti debent, vel ab eo repelli, directio solum cognitionis necessitate ad affectum à Deo consequendum attendenda est, non autem physice eius cognitionis in illum influxus, naturæque physice prioris quæ, utpotè omnium sententia, atque ex terminis ipsis impossibilis, à nullo Theologo ad proprietatem affectuum diuinorum tam erga seipsum quam creaturas curata fuit, neque attendit. Denique prædicatum entis à se, tan essentialis quam attributale (si diuersum ab illo in attributis diuinis admittatur) potentia vel cogitatio

tionis diuinæ reali virtuali ad suos actus, siue intellectus, siue voluntatis actiuitate nemo Theologorum vique ad Recentiorum istum pendere voluit, aut fecit. Nemo vquâ existentiam, cum quibus ille disputat, de reali virtuali physica actiuitate, & prioritate naturæ cognitionis diuinæ ad voluntatis Dei actus, siue necessarium, siue contingentem ac liberum: etsi enim potentia hæc, & actiuitate reali virtuali Theologicas disputationes solis vocibus, magis partem inutiliter transigant, ac replent, eam tamen prædicato entis à se, siue essentiali, siue attributi diuino, etiam admissam, nullatenus obesse vtrinq; disputantes supponunt: sed vt sepe notauimus singulare hoc ingenium, nihil quantumvis in Theologia statum fixumque, non mouit.

11. Postrema Recentioris huius solutio, & pro amore stricto Dei erga seipsum ratio primo loco ab ipso posita & explicata n. 58. ad 63. includit, & qua non solum ipse quiescit, sed argumentum contra amorem strictum Dei erga se quiescere pacatissime putauit ea esse de ratione amoris stricti iuxta Aristot. 1. Rhetor. c. 11. lib. 2. c. 4. sub init. 8. Ethic. c. 2. init. dicentem. *Amare est velle alicui, quia bona sunt illius, non sui gratia, quoniamque actiuitas esse quantum potest.* Itaque ait de ratione essentiali amoris stricti esse actiuitatem bonorum eius, cui & qua ipsi amamus; non tamen effectiuiam, & veram sed affectiuiam, quæ vel effectiua re ipsa sit, vel vmbatica, quæ vult stricte amans bonum illam efficiendi id in sua potestate efficit, quamvis in ea non sit, atque ita actiuium esse Dei amorem erga ipsum. Tunc quia esse ipsum, & bona diuina in Deo realiter formaliter in Deo efficiet physicè Deus, vt eius amoris, si posset: tunc, quia, cum non distinguatur, adhuc virtualiter, Dei amor ab eius essentia, sicut hæc à se, ita, & ab amore effectiui esse principium virtuale gaudij, & delectationis, etsi non desiderij: quod erga sua, & seipsum Dei amor repugnat, quod amoris stricti proprium esse Augustinus docet 1. de ciuit. c. 7. de delectatione; & gaudium creato tamen cum amore suo identificati repugnare notat, quia implicat gaudium creatum virtute sui poni, & existere: verum non adeo pacate potest, vt putat, quiescere in hac solutione Recentior iste. Mirro ea solutione ab amoris stricti recepta à disputantibus Theologis, & Philosophis definitione recedere. Secundo sui valde est immemor: Neque enim vidimus ex ipso n. 60. cognitionem vllam, etiam à qua est amor quivis diuinus, supponi naturæ, adhuc virtualiter, virtutis eius existere amorem aliquem in Deo: & tamen id concedit amoris necessario respectu gaudij necessarii Dei de seipso: & id quidem, quia iste amor creatus non est, quare à se debet esse, quoniam virtuale ali-quod sui principium possit supponere; atqui gaudium Dei amor absolute est: & à seipso non potest supponere affectum alium amoris, vt sui principium virtuale, siue, cuius virtute existat: quod si dicas gaudium ipsum formaliter qua tale esse sui ipsius virtuale principium, vt videris in immutabilitate non amor strictus, sed gaudium ipsum formaliter, qua tale, sui ipsius virtuale principium, & actiuium erit. & gaudium formaliter, qua talis definitio tua amoris stricti ab ipso specie diuersi conueniet, vicio definitionis aperissimo: nec amorem strictum formaliter, sed solum gaudium de seipso in Deo admittes, contra id, quod intendit, scilicet, quidem est in eadem indiuisibili, etiam metaphysicè, formalitate rationem principij virtualis respectu sui ipsius mentem aliquam posse percipere.

12. Tertiò illud esse à se diuinum, non solum negationem essendi ab alio dicit, sed etiam à seipso, tanquam à principio vero: idemque valet, atque essentia sua, siue seipso, tam physice quam metaphysicè, & formaliter esse, & existere; addita vero est præpositio à se vt excluderetur habere illud esse diuinum aliquod principium extraneum quod est conceptus actualiter essendi non repugnat: quare in mirum alicuius posset is error obrepere, vt de suis Dns Ethnicis Philosophi plures cogitarunt, ipsi Patres, & Matres designantes idem sui ipsius verum principium reale aliquo vero sensu esse adeo ex ipsa terminorum aptitudine repugnat, vt in nullius sanam mentem possit venire: quare illa præpositio à dum ens à se Deum esse Theologi definitur occasione fore, vt aliquis non stupidasac resan ob illam rationem veri principij in eate à se Deo respectu sui ipsius inquireret, aut cogitaret (necum assereret) iure non timerunt. Quarto: *Christoph. de Origa, de Deo vno, Tomus II.*

explosimus sæpe à Deo omnem rationem principij realis virtualis, respectu alicuius intrinseci prædicati. Quintò: hoc admissio, in Deo, eiusque gaudij, non apparet, vnde id ipsum gaudij creato repugnare posset, maxime, cum ad illud in Deo admittendum nihil mysteriorum Dei reuelatorum, adhuc apparenter, nos cogat: Sextò: quia per te ad rationem stricti amoris satis est vmbatica tua potestas, & fictitia faciendi, quæ non potest ex hypotesi impossibili, quod posset: quod in gaudio creato respectu sui ipsius æquæ, atque in diuino gaudio reperitur. Septimò: vmbatica hæc potestas actiua ad actiuitatem, quam in amoris stricti essentia contineri, ex textu Aristotelis probat, insufficiens conuincitur: cum amor de quo ibi Aristoteles actiuius *eorum dicatur quantum potest*: non potest autem quod vmbaticè solum, & chimericè potest. Octauo ex textu ipso constat amorem strictum, vt hic interpretatur, esse, *velle bona alicui, illius, non autem sui*, siue amantis gratia: ergo repugnat dari in amore alicuius, ac subinde Dei, erga seipsum rationem amoris stricti: siquidem quovis erga seipsum amore non alterius, sed sui gratia bona sua sibi velle necessarium est. Notio textus huius sententiam Recentior hic assequutus non fuit: vt ex genuina eius, & similium, Philosophorum, Patrum, & Sancti Thomæ explicatione, certamine tercio, conclusione secunda quam conclusionem tercia dabimus, aperte constabit. Teneo discursum, & calanum: hæc enim plus satis sunt, vt appareat, quibus fundamentis nitatur.

CERTAMEN II.

Negatiua sententia duplici conclusione statuta.

1. **A**mor strictus Dei erga seipsum absolute, nulla facta hypotesi, repugnat in sensu huius questionis communi. Dixi in sensu communi huius questionis: quæ solum apud Doctores est de amore stricto Dei erga se, bonaque sua, vt obiectum quod amatur. Hæc conclusio est expressa Aureoli locis citatis certamine primo, numero primo. Ratio est: quia amor strictus, vt à gaudio, & desiderio specie differt, hoc sensu tendit in bonum, vt obiectum, quod secundum prædicata essentialia consideratum, siue, vt à præsentia, & possessione absentiaque, & negatione præsentia, vel possessionis præcindit, secundum statum præcium possibilitatis, & non repugantiæ essendi, & existendi: atqui in nullum bonum secundum eum statum voluntas ferri aliquo affectu potest: ergo omnis affectus voluntatis in bonum, vt obiectum: quod, vt à præsentia, & possessione, & absentia, & negatione possessionis præcindit, estque in præcisè possibilitatis statu, absolute repugnat; atqui amor strictus affectus voluntatis erga bonum ita præcium esse, iuxta aduersarios, omnino debet: omnis ergo amor strictus absolute: quare, & diuinus erga sua intrinseca bona, vt obiectum quod prorsus repugnat. Minor primi syllogismi (ex qua reliqua pendet, atque inoffense currunt) probata abundè à nobis est d. 2. questione secunda, certamine tercio à numero tercio: quia bonum pro eo statu absolute non est, neque absolute bonum est: sed solum, & esse, & bonum esse potest: quare implicat voluntatem in ipsum secundum eum statum absolute, siue affectu aliquo absolute ferri. Euaiones argumento tentatas, & quæ tentari posse videntur, ibi præclari, reclusi instantis, quæ ex obiectiua veritate possibilitatis sufficienti pro eo statu, vt in ea, pro illo etiam, scientia simplicis intelligentiæ absolute ferri possit.

2. Confirmatur: quia, nisi in rebus præcisè possibilitatis veritas alia obiecta actualis, & absolute compositionis subiecti cum prædicato esset, ad quam Dei scientia terminari posset, solaque entitativa physica entitas, & existentia posset scientiam, & cognitionem absolute